LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
Teisės akto projektas
2026-10-16 Nr. TAP-26-1336
TAIS Nr. 26-12952(2)

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 6, 18, 21, 22 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1362, LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1683 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1684

2026 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. rugsėjo 22 d. rytinio posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolas Nr. SPP-182) bei 2026 m. rugsėjo 22 d. vakarinio posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolas Nr. SPP-183), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6, 18, 21, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1362 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XVP-1362), Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1683 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XVP-1683) ir Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1684 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XVP-1684) (toliau kartu – Įstatymų projektai) aiškinamuosiuose raštuose nurodytam siekiui – didinti socialines garantijas šeimoms vaiko gimimo ir priežiūros laikotarpiu, tačiau pasiūlyti Seimui Įstatymų projektus svarstyti kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. Seimo rudens sesijoje planuojamu pateikti Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 pakeitimo įstatymo projektu.

Pažymėtina, kad, siekiant užtikrinti socialinių garantijų šeimoms vaiko gimimo ir priežiūros laikotarpiu sistemos tobulinimą, svarbu sistemiškai vertinti teisinį reguliavimą ir atsižvelgti į planuojamus socialinio draudimo sistemos pakeitimus. Toks požiūris atitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintą teisėkūros efektyvumo principą, pagal kurį rengiant teisės akto projektą turi būti įvertintos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirinktos veiksmingiausios bei ekonomiškiausios teisinio reguliavimo priemonės. Įgyvendindama Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 178, 179 ir 204 punktų nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė planuoja 2026 m. Seimo rudens sesijoje pateikti Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo bus

siūloma sistemiškai tobulinti ligos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų teisinį reguliavimą.

2. Atkreipti Seimo dėmesį į tai, kad socialinio draudimo modelis Lietuvoje grindžiamas socialinio draudimo įmokų ir išmokų susiejimo principu. Socialinio draudimo išmokos paskirtis – kompensuoti prarastas draudžiamąsias pajamas, todėl jos dydis turėtų būti susijęs su buvusiu darbo užmokesčiu ir sumokėtomis socialinio draudimo įmokomis. Vienu iš Įstatymų projektų – Įstatymo projektu Nr. XVP-1683 – siūloma didinti minimalią socialinio draudimo vaiko priežiūros išmoką. Tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad, reikšmingai padidinus minimalią socialinio draudimo vaiko priežiūros išmoką, silpnėtų ryšys tarp asmens draudžiamųjų pajamų, nuo jų sumokėtų socialinio draudimo įmokų ir gaunamos išmokos dydžio. Didėjant minimaliai išmokos ribai, vis daugiau skirtingo dydžio draudžiamąsias pajamas gavusių ir atitinkamai skirtingo dydžio socialinio draudimo įmokas mokėjusių asmenų įgytų teisę į tokio paties dydžio minimalią išmoką. Todėl mažėtų socialinio draudimo sistemoje taikomo įmokų ir išmokų susiejimo reikšmė, mažėtų ir paskatos gauti didesnes draudžiamąsias pajamas, nuo jų mokėti socialinio draudimo įmokas.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu Nr. XVP-1683 siūlomas minimalios socialinio draudimo vaiko priežiūros išmokos didinimas ir Įstatymo projektu Nr. XVP-1684 siūlomas iš valstybės biudžeto mokamos išmokos vaiko priežiūrai didinimas yra sistemiškai tarpusavyje susiję, šių išmokų dydžių pakeitimai turėtų būti vertinami kartu. Todėl, nekeičiant minimalios socialinio draudimo vaiko priežiūros išmokos dydžio, netikslinga atskirai didinti ir iš valstybės biudžeto mokamos išmokos vaiko priežiūrai (nedraudiminės išmokos) dydžio, nes tą padarius būtų neproporcingas santykis tarp minimalios socialinio draudimo vaiko priežiūros išmokos, pagrįstos socialinio draudimo įmokomis, dydžio ir iš valstybės biudžeto mokamos išmokos vaiko priežiūrai (nedraudiminės išmokos) dydžio.

Pažymėtina, kad, siekiant didinti finansinę paramą vaikus auginančioms šeimoms, nuosekliai indeksuojami socialinės paramos išmokų atskaitos rodikliai, nuo kurių priklauso tiek minimalios socialinio draudimo vaiko priežiūros išmokos, tiek iš valstybės biudžeto mokamos išmokos vaiko priežiūrai dydžiai.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras